

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Časová dotace je na druhém stupni 4 hodiny týdně v 7. a 9. ročníku, 5 hodin týdně v 6. a 8. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšíření znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** je úzce spjat s *dramatickou výchovou* (literatura, sloh), *dějepisem* (např. období Velké Moravy, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), *informačními a komunikačními technologiemi* (elektronická pošta), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodram, písničkáři, ...)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení

- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuze a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou

Žáci

- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)**Ročník: 6.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">Dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy	<ul style="list-style-type: none">Tvarosloví (ohebné slovní druhy)			<ul style="list-style-type: none">Pravopis – v průběhu celého školního roku
<ul style="list-style-type: none">Ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	<ul style="list-style-type: none">Pravopis lexikální a morfologický			
<ul style="list-style-type: none">Rozlišuje větné členy	<ul style="list-style-type: none">Skladba (základní větné členy, rozvíjející větné členy, věta jednoduchá, souvětí)			
<ul style="list-style-type: none">Uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy	<ul style="list-style-type: none">Pravopis (shoda podmětu s přísudkem)			

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)**Ročník: 6.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">Orientuje se ve vyplňování základních tiskopisů	<ul style="list-style-type: none">Jednoduché tiskopisy a komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none">PT 1.2	<ul style="list-style-type: none">Česká pošta	
<ul style="list-style-type: none">Osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu	<ul style="list-style-type: none">Dopis, e-mail	<ul style="list-style-type: none">PT 3.2	<ul style="list-style-type: none">Internet	
<ul style="list-style-type: none">Vytvoří vhodný systém a skladbu při popisované skutečnosti	<ul style="list-style-type: none">Popis			
<ul style="list-style-type: none">Vytvoří otázku a stručné poznámky, výpisky z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none">Výtah a výpisky			
<ul style="list-style-type: none">Dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč	<ul style="list-style-type: none">Vypravování	<ul style="list-style-type: none">PT 1.2		
<ul style="list-style-type: none">Umí si připravit a zhodnotit projev na dané téma	<ul style="list-style-type: none">Referát, recenze	<ul style="list-style-type: none">PT 1.2		V průběhu celého školního roku (sloh, literatura)

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (literární výchova) - 6. ročník**Ročník: 6.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	<ul style="list-style-type: none">Lidová slovesnost (hádanky, říkadla, rozpočítadla, slovní hříčky, atd.)	<ul style="list-style-type: none">Hudební výchova	<ul style="list-style-type: none">Internet	V průběhu roku základy literární teorie, literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy)
<ul style="list-style-type: none">Zvládá dramatizaci jednoduchého textu	<ul style="list-style-type: none">Pohádky	<ul style="list-style-type: none">DějepisPT 3.2PT 4.1	<ul style="list-style-type: none">Projekt „Pohádka“ – poznávání lidí dle příběhů	
<ul style="list-style-type: none">Podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none">Příběhy odvahy a dobrodružství	<ul style="list-style-type: none">PT 3.2PT 4.1PT 5.2		
	<ul style="list-style-type: none">Poezie a próza – základní pojmy			

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 7.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

<ul style="list-style-type: none">• Chápe přenesené pojmenování textu, dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov• Používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova, Pravidla českého pravopisu• Zvládá pravopisné jevy, morfologické, správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá• Rozlišuje větné členy, pozná větu vedlejší a určí její druh, pozná větu jednočlennou	<ul style="list-style-type: none">• Slovní zásoba (význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma)• Tvoření slov• Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy)• Skladba (opakování větných členů, druhy vedl. vět, přístavek, věty podle postoje mluvčího a podle členitosti)	<ul style="list-style-type: none">• Na základě výběru textu• PT 1.1	Pravopis v průběhu celého školního roku
--	---	--	---

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 7.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">• Uvědomuje se rozdíl mezi popisem a charakteristikou• Umí rozlišit a použít charakteristiku přímou a nepřímou• Rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, dokáže popsat své city a nálady• Uvědomuje si význam žádosti v praxi• Používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar• Dodržuje posloupnost dějové složky ve vypravování, používá dějová slovesa	<ul style="list-style-type: none">• Popis• Charakteristika • Líčení • Žádost • Životopis • Vypravování	<ul style="list-style-type: none">• PT 1.1• PT 1.2• PT 5.4• PT 6.1• PT 6.5		<ul style="list-style-type: none">• Výuka v blocích

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (literární výchova)**Ročník: 7.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">• Rozlišuje základní žánry literatury a její druhy, porovná je i jejich funkce, uvede jejich výrazné představitele• Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla• Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby z návštěvy divadel nebo filmových představení a názory na umělecké dílo	<ul style="list-style-type: none">• Bajky, pověsti (české), kroniky• Balady a romance• Cestopisy• Literatura s dětským hrdinou• Dobrodružná literatura• Sci-fi	<ul style="list-style-type: none">• Výtvarná výchova• Hudební výchova • Dějepis • PT 1. 2• PT 5. 4• PT 3. 2		<ul style="list-style-type: none">• V průběhu školního roku základy literární teorie, literárně výchovné aktivity (divadla, besedy, výstavy, čtenářský deník)

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)**Ročník: 8.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">Umí pracovat se SSJČ a se Slovníkem cizích slovZvládá časování sloves, ovládá pravopis koncovek slovesUrčuje druhy vedlejších vět a poměry, souřadně spojené větyMá přehled o slovanských a světových jazycích	<ul style="list-style-type: none">Slovní zásoba (obohacování slovní zásoby, slova přejatá, jejich pravopis, skloňování)Tvarosloví (slovesa, slovesný vid)PravopisSkladba (souvětí, výrazové poměry, druhy vedlejších vět)Obecné poučení o jazyce (jazykové skupiny, rozvrstvení národního jazyka)	<ul style="list-style-type: none">PT 1.1	<ul style="list-style-type: none">AJ, NJPT 4.1	Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého roku

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)**Ročník: 8.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">• Po přečtení lit. textu umí charakterizovat hlavní postavy• Využívá poznatků a jazyce a stylu• Rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení• Žák navazuje na získané vědomosti ze 7. ročníku a prohlubuje si kreativitu• Rozeznává jazykové i mimojazykové prostředky komunikace• Uvědomuje si vztah a propojení mluvnice, literatury a slohu• Používá jazykové prostředky pro daný útvar	<ul style="list-style-type: none">• Charakteristika literárních postav• Reklama• Výklad• Líčení• Úvaha• Souhrnné poučení o slohu	<ul style="list-style-type: none">• PT 1.1• PT 2.1• PT 4.1• PT 5.4• PT 6.1• PT 6.2		Doporučujeme výuku v blocích

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (literární výchova)**Ročník: 8.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">• Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české• Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování• Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora• Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, vlastní názor - argumenty• Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně atd.• Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelních a filmových představení a názory na umělecká díla	<ul style="list-style-type: none">• Straší česká literatura, ústní lidová slovesnost• Literatura od roku 863 do roku 1780• Období NO• Literatura 2.pol.19.století	<ul style="list-style-type: none">• Výtvarná výchova• Hudební výchova• Dějepis• Člověk mezi lidmi<ul style="list-style-type: none">• PT 1.1• PT 2.1• PT 4.1• PT 5.4• PT 6.1• PT 6.2		V průběhu roku: základy literární teorie, literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy ...), mimočítanková četba

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)**Ročník: 9.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími příručkami	<ul style="list-style-type: none">Slovní zásoba (homonyma, antonyma, odborné názvy)	<ul style="list-style-type: none">DějepisPT 6.1	<ul style="list-style-type: none">Internet	Pravopis a jazykové rozbory v průběhu celého škol. roku
<ul style="list-style-type: none">Správně třídí a vědomě používá slovní druhy, rozlišuje druhy podstatných jmen, příd. jmen a zájmen, používá spisovný jazyk	<ul style="list-style-type: none">Tvarosloví (opakování, přechodníky, slovesné třídy a vzory)			
<ul style="list-style-type: none">Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětíV písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický, ve větě jednoduché i v souvětí	<ul style="list-style-type: none">Skladba (souvětí, slovosled, stavba textu, interpunkce ve větě jednoduché, přístavek, doplněk, vedlejší věta doplňková)			
<ul style="list-style-type: none">Je seznámen s hlavními zásadami spisovné výslovnostiČte s porozuměním, plynule, výrazně	<ul style="list-style-type: none">Zvuková stránka jazyka (soustava českých hlásek, větný přízvuk, větná melodie)			

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)**Ročník: 9.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">• Zná znaky výkladu , umí formulovat hlavní myšlenky textu, vyhledává samostatně informace vhodné k řešení problému• Na základě získaných poznatků se zamýšlí nad problémem a výstižně formuluje svůj záměr• Řídí se osnovou proslovu• Snaží se o působivost mluveného projevu, dbá na společenské chování řečníka• Zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu• Seznámí se s historií vzniku fejetonu• Rozpozná hlavní znaky publicistického útvaru	<ul style="list-style-type: none">• Výklad• Úvaha• Proslov a řečnictví• Diskuse• Fejeton	<ul style="list-style-type: none">• PT 6.2• PT 6.3• PT 6.4• PT 6.6	<ul style="list-style-type: none">• Internet• Slovník spisovné češtiny	

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (literární výchova)**Ročník: 9.****Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**

Očekávané výstupy (z RVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Metody, projekty, pomůcky, učební materiály ...	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">• Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře• Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none">• Literatura 1. pol. 20. stol. (česká i světová meziválečná poezie, próza, odraz války v literatuře)	<ul style="list-style-type: none">• Dějepis• PT 6.4	<ul style="list-style-type: none">• Internet• Referáty z četby	V průběhu roku základy lit teorie a literárně výchovné aktivity (divadlo, výstavy dle aktuální nabídky) Mimočítanková četba
<ul style="list-style-type: none">• Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<ul style="list-style-type: none">• Literatura 2. pol. 20. stol. (oficiální, exilová a samizdatová česká literatura)	<ul style="list-style-type: none">• Dějepis• PT 6.4		
<ul style="list-style-type: none">• Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty• Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně, v dalších info. zdrojích• Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelních a filmových představení a názory na umělecká díla	<ul style="list-style-type: none">• Současná literatura			